

B A J A

vegyes tartalmu hetiközlöny.

Megjelenik minden vasarnap.

Előfizetési árak:

Egész évre	5 ft. — kr.
Fél évre	2 — 50
Negyed évre	1 — 30
Névtanulónak egész évre	4 —
Egyes száma ára	10 —

Hirdetési díjak:

Háromhasthos putit sor	8 kr.
Nyúlterben sorokint	15 —
Bélyeg minden behatásait	30 —

Szerkesztői iroda.

hova a lap szellemi részét illető küldemények intézendők:
10 utca 37. sz.
Levelek csak bérmentesen fogadtattak el. Keziratok nem adtnak vissza.

Kiadóhivatal:

Az előzetesi pénzek és hirdetések a kiadóhivatalba — Nánánalya Joskonyvnyomdájába — küldendők be (Bódog-tér, Scheibner-féle ház.)

FELHÍVÁS!

Folyó évi augusztus 12-én d. e. 9 órakor Baján, a városháza udvarán

népgyűlés fog tartatni.

Hazaifák és honleányok! Nyílt, ünnepélyes kifejezése lesz e gyűlés a vonzalom és örömeink, melyet török testvéreink iránt és azok győző fegyvere felett éreztünk, a rozszalás és megvetésnek, melyet Oroszország igazságtalan hadjárata, megszárlásai, aggyastyánok, asszonyok, hajadonok és gyermekek gyilkolása, testeik megcsonkítása jogosan ébresztenek. Mindenki, kiben hazájiért és török testvéreikért egy ér ven, nem tagadhatja meg ez érzelmeiket s nem maradhat távol a „NÉP GYŰLÉS”-től. 20,000-en sorakozunk!

Minden rendeltetésének megfelelő állam valódi biztosítéka és feltétele a polgárok érdekeiben és politikai szellemében lévő letéve, — nem lehet kicsinylentük semmi oly alkalmat, midőn egy nemzet megtámadott legvitalisabb léteerdei országszerte lesznek vitatva és kell hogy minden oldalról megvitattva legyenek. Nem szabad kicsinylentük ily alkalmat azért, mert az érdekek és vélemények nyílt találkozására és küzdelemében a valódi nemzeti akarat jut kifejezésre.

Ma pedig, hol a kormány a nemzetért és nem, mint a közelmúltban, a nemzet a kormányért van, ma tanácsos az intéző köröknek is tudni adni a nemzet akaratát.

Polgárok! Ti jól tudjátok, mire ezélünk, mert érzitek jól, mily érdekek lőnek annyira megtámadva, hogy az egész nemzet legnagyobb indignációjának ad hangos kifejezést.

A nemzet szive dobbant meg, a nemzet kebléből jött a szó, mit szabadságharcunk komáromi hőse mondott világga:

„Mélyen éreztük mindig és sokszor, hogy nemzeti létfontartási ösztönünk is meglett mindannyiszor támadva, valahányszor az észak vad hordáiunk zászlaját az emberiség legszentebb eszméit „művelődés” „szabadság” láttuk bünczégérül felírva, megcsufolva. Csakhogy átkozottul loyálisan, mindannyiszor magunkba fojtva megbotránkozásunkat, legfeljebb titkon mertünk fohászolni a magyarok igazságos istenéhez — reájok büntetésért.”

Polgártársak! testvéreink!

Azóta, hogy Oroszország az összes délszláv népeket belevonta tervei körébe; azóta, hogy Cattaro öbleitől a Duna torkolatáig minden szláv faj, sőt Románia lakói is Szentpétervárról lesik a parancsot; azóta, hogy a legnagyobb részük a parancsot; azóta, hogy a legnagyobb részük zsurunkon, kenyerkön hittott világ és honboldogító faj a csász legelső intésére szolgálatkész elővédnek bizonyult: azóta komolyan imminens a veszély, és ösztönserőleg érzi is minden magyar, hogy Törökország legyőzötése után ugyanazon romboló erők hatalmatk ellenünk és az osztrák-magyar monarchia léte ellen fogják fordítani.

De azóta, hogy az orosz barbarismus galádu megfitymálja nemzeti létjogosultságunkat, multunkat és jövőnkét; azóta, hogy a muszka atrocitások

áldozatai még a kancsuka titkos imádoit is — legalább a lelkek órájában — bosszura hívja, — az egész művelt világban pedig megbotránkozást provokálnak; azóta, hogy egy igaztalanul folytatott kegyetlen háboruban, büntesse meg az isten őket! — az ártatlan gyermekek és védtelen nők ezrei megszárlottnak le minden emberi jog, vagy hidegen mondvá, minden nemzetközi hadviselési szabály ellenére: azóta nem lehet, nem szabad beérnünk titkos sohajokkal, nem lehet, nem szabad azért, mert szótlanágunkat gyávaóság vagy politikai éretlenségnek bélyegeznél barát és ellenség egyaránt.

Polgárok! Testvéreink!

A folyó év június 26-án tartott népgyűlésen, az ország szívéből, fővárosából elhangzott szó nemes példája után indult a széles Magyarországon minden intelligens városa, közönsége tömörül, hogy hazafias érzelmeink nyilatkozványát adja, tömörül, hogy az intéző körökkel tudassa — ha ehhez ugyan létség férhetett volna, — hogy széles ez országban minden honlakos lelkesedésére, karjára, erejére bizon számíthat oly hatalom ellen, mely elég alávaló, meggyözüli mindent a mi szent, sérteni emberi, nemzetközi jogokat, a tulajdon szentségét.

Hogy mi, kiket — minden joggal hisszük — Magyarország műveit városai közé sorolnak, nem maradhatunk hátra ily politikai mozgalomtól, azt indokolni minden város szülőitünk és hazánk fia jó érzésével ellenkeznek tartjuk.

Jöjjetek — honleányok, férfiak, gyermekek! — a f. hó 12-én d. e. 9 órakor Baján, a városházán tartandó „népgyűlésre”, járuljatok a nemzeti érzelmeizhez és akaratotok, küldjétek barátságot küldjétek testvéreiteknek, küldjétek nekik bátorságot, kitartást, isten áldását! Adjátok tudni a muszka éhsékeknek, hogy Baja város megvetése kísérí igaztalan fegyverüket, hogy utól fojta őket az igazságos isten büntető ostroma éri csecsemő gyermek, asszony és agyok gyilkolásért, — hogy mi önző, incarnált eleveikért fegyvert fogni soha nem fogunk! Jöjjetek sok ezereken!

Baján, 1877. augusztus hóban.

A végrehajtó bizottság nevében:

Drescher Ede.

Milassin Zsigmond,

jegyző.

elnök.

A fővárosból.

Budapest, augusztus 3. *)

Beköszöntött az annyira rettegett saison morte idénye. Kiterjeszté ölmuszárnyait a főváros hangulatára, a pezsgő élet birodalmát átvette az unalom lélekölő hatalma.

Kit fixirozunk, mikor a corso s váci-utcának ninesen sétáló közönsége? Kit tapsoljunk meg, mikor szineszetünk coryphäusai vendégszerelésre menekülnek? Kit kritizáljunk, mikor lyrikusaink is leszáltak — ideiglenesen bár — a Parnassusról? S kikét szidjunk, kikre haragudjunk, mikor támpával sem lehetne mai napság egy szál ministert is találni?

Az ne lepje meg önöket. Régi dolog az már, hogy fővárosunk óriási léptekkel haladja át a civi-

lizáció ösvényén a fejlődés egyes stádiumait; ne is csodálják, ha egy negyed század alatt befutotta azou óriási körüfutást, melyre más városoknak egy ezredév kell, s ha ma ott áll már, ahol 25 évvel ezelőtt állott, mikor szegény volt a nyári évadot a fővárosban tölteni.

A felvilágosult század szelleme szülte tehát ezen központúttó erőt, melynek műneve: saisonománia, s mely hála a fogékony magyar kebel ezreinek, ma már a „bonton” és a „modern elegántia” egyik elengedhetlen kelléke.

Ha itt lakol, betegeink kell lennel, így szól a kor parancsava, — s mi elég lyulaisak vagyunk meghajolni előtte.

Európa látogatott fürdőhelyeinek legnagyobb contingentjét — hazánk finánciális nyomorának legrikítóbb iróniáján — a magyar elem szolgálattja. — Ostendétől Melhádiáig zeng az ékes magyar szó, Tátrafüredtől Velencéig cseng a drága magyar — pénz.

S mi szánandó gyermekei a sorsnak, kiknek nem jutott osztályrészül a fürdő, egészségesekek vagyunk tán? — Távolról sem. Ki is lehetne az ebben a forró időben, ebben a fojtó légkörben, ebben a gyilkoló porfellegben!!

Elhithetjük magunkkal, hogy betegek vagyunk; futunk az orvoshoz, s másnap korán reggel — fideskuty legnagyobb örömeire — mi is ott sétálunk a gyógyintézeté improvizált Erzsébet-tér árnyas fasorai alatt, a többi saisonomániában szenvedőkkel egyetemben, a gyógyvízes kórsóval kezünkben.

Sietnem kell azonban kijelenteni, hogy az, mit eddig irtam, csak a mult hetek emlékeiből felszállott vízió, nehogy úgy járjak, mint a „Nemzeti Hirnap” álma beregszászi olvasóival, s önöket elriaszszam a főváros sokat magasztalt gyönyör eitől.

Az utóbbi napok alatt óriási metamorphosion ment át a helyzet. — Aki mindeddig nem tudott meggyöződést — szeretni arról a nagy igazságról, hogy a fővárosok, épúgy mint a nagy emberek, tudnak aggasztó képeket vágni, az jöjjön most Budapestre, most megtanulhatja a néphatalom impozáns nyilatkozatait ismerni, most megtanulhatja a nép erkölcsi értelmétől s hamisítatlan érzelmétől szagalmazott eszméket tisztelni és imádni.

Valami van a levegőben: a főváros hangulata kezd aggasztó arckifejezést ölteni.

A szívből-lelékből jövő „Fegyverrel” kiáltás, mely a népgyűlés legmagasabb zárszava volt, csak első hullámvetése egy megindult szellemi mozgalomnak, mely részint a vidékről érkező rokonszenvet és támogatást foglaló üdvkivánatok, részint az elfojtására irányzott hasztalan kísérletek által támogatva mindnagyalóbb dimenziókat ölt.

Gyújtó vezércikkék, a nyilvános csoportokon uralkodó igazott hangulat, a nyüzsgő, zajongó kávéházi polemikák: megannyi epizódját képezik a végleges megoldás felé siető drámai mozgalomnak.

A reactio nem maradt el; a kormánykörökben ismét felmerült a mozgositás annyiszor eloszott szappanbuboréka, a távirat hozzá a szebbnél szebb ujdonbált „mesze semmi fogza meg jó-féle terminus technikusokat, majd „offensiv mozgositás”-ról, majd „defensiv paralellactio”-ról van szó; majd activ semlegességet, majd részleges készültiséget kürtölnek az egész és félhivatalos tudósítások, de ugy látszik, hogy idejük lejárt már, mert hatásuk nincs. A nép fegyverrel és nem taktikával

*) Lapunk mult számból elkésett.

Szerk.

akar sikra szállni, szemébe nem hágy többé port hiteni és vasszigorú következetességgel kívánja vitális érdekeinek megvédése céljából az őszinte, a nyílt, a férfias politikát.

Bruck Ármán.

ARANYPOR.

A jellem nem csak ragyogásában hasonlít az aranyhoz; agózia is épny emelkedik vész idején, mint az arany laborus időben.

Különös jelenség az ember lelki életében, hogy míg legkésőbbi fájdalma keze-ban nyilvánul, legmélyebb öröme könyvekben tel el.

Az elvek nem kabátjainkhoz hasonlóak, melyeket megviselel el szokunk dobni; szállok azok, melyeket annál büszkébben emelhetünk magásra, minél elrongyoltabban kerülnek ki a küzdelemből.

A bizalom szivből szívbe ömlik, lélekrol lélekre hat — K ö l c s e y.

Különfélék.

— *A meeting* ma reggel 9 órák fog megtartani és miután a városházának udvara híhetleg szűknek fog mutatkozni, a fő tér lesz a népgyűlés színhelye. A program szerint a gyűlés előbb elnököt és jegyzőt választ, mire a végrehajtó bizottság által meghívott Tóth Kálmán országos képviselőnk fog szólni és határozati javaslatot előterjeszteni. Beszélni fog ezután lapunk szerkesztője és tén még többen is.

— *Tóth Kálmán* pénteken este 9 órák érkezett városunkba és a gőzhajó állomásánál a népgyűlési végrehajtó bizottság tagjai által fogadtattott.

— *Hymen.* Szondy Mátyas bajai kir. albíró tegnap vezette oltárhoz Devis Irma asszonynak, id. Devis Alajos városi főszámvévo művelt szemlélő, kedves leányát. Felhőtlen boldogság kísérte az ifjú házaspárt életük útjain.

— *Várat ültetett* a városi hatóság a Ferenc- és Szt.-Antal-utcákban, de öntözésükről nem gondoskodik senki, úgy hogy levelek pipadobányhoz hasonlóan. Persze a hatóság nem tehet róla, ha nem esik az eső.

— *Végre kövezik* a plébánia-tért és a szt. Ferenciek utcáját; csak kár, hogy a Szemző-féle ház kertése előtti kis térség közvetlenül marad. Legálább a pocsoljának hadi maradjon és a magva, — gondolja magában a szépségeti bizottság, mely egyelőnk — alkalmilag felelmitjük — B. K. helybeli biztalmadonost a Bódogtérben fekvő kertje kerítésének tatarozására hirta fel, míg a főtéren levő piszkoskének a tisztelt szépségeti bizottság szeitet nem szűriák

— *A megyei gazdasági termény-gép- és ipar kiállítás* alkalmából ugy egyesületek, mint egyesek látogatták meg Szabadkát; így a megyei tanító testület, a szegedi dalár-egylet tagjai, a palési fűföldben sikerült hangverseny is rendeztek; egyebek illetőleg ott volt megyénk tanfelügyelője: Czifrusz Ferenc kir. tanácsos Schmausz Endre ország. képviselő s a megyei tanító egyesület elnöke, Bakai Nándor s neje, az „első magyar iparosipár“ Szegedről, stb. A sajtó szintén képviselve volt, így Gelléri Mór az „Alföldi Iparlap“ szerk., Nagy Sándor az „Szegedi Hírlap“ szerk., Frankl István, az „Ujvidék“ szerk. stb.

— *A szabadkai kiállítás* a házi ipar illetve kézimunka cikkek közül közérdekeltségűt kelt s méltó elismerést érdemel a Császár Emma k. a. által kiállított asztalkendő Bajáról csakis ezen egy tárgy szerepel a kiállításban.

— *A lövészeletti igazgató választmány* I hó 6-án tartott ülésben elhatározta, miszerint az idén is Szent-István napján azaz augusztus 20-án a lökerti helyiségnek fényes kivilágítás mellett díjvetést és tombola játékkal egybekapcsolot táncszálmát rendez. — Belépti díj előre váltva I frt, a pénztárnál I frt 20 kr. Jegyek előre válthatók Klekantz és Babócs kereskedésben, valamint Pöllerman Bertalan és Sárkány Lázár győgszertárában. — A vizsgálomban nem-tagok is vehetnek részt.

— *Furfangos tolvajok.* Bulogovits Teréz 18 éves cigányfiány E. D. bajai úrvésnel két hónapig állott szolgálatban, mely időt agra használta fel, hogy ki tudja azt, miként gazdálja hol szokta pénzt tartani, és egyttal álkulesokat készíttetett, azon számítással, hogy ezeket alkalmilag fel fogja használni. Ezután távozott szolgálatából, és tudván azon körülményt, hogy a Mészáros-féle ház kapuja (ezen házban van F. D. üzlete) éjnek idején soha sem bezárva, a fiatal tolvajnok könnyen jutott a ház udvarába és onnan az álkulesok segítségével az üzleti helyiségbe. A pénzhőkbán a bankjegyek nagyságuk szerint voltak osztályozva és a hátul szolgáló minden nagyságból jócskán látta el magát. Másnap reggel azonban a gazda éber szemmel észlelte a hiányt és gyanúja rögtön Bulogovits Terézre szállott. Ez utóbbi a rendőrség által elfogvattn, tettét bevallotta, de az eltolvajolt pénzt már nem lehetett birtokában találni. Most a járásbírósg bírtonében várja büntetését.

— *Megjutalmazás.* Baja város tanácsa Weiner Antal b.almási illetőségű szabólegényt, ki a Karlovits-féle tüzesnél önfeledlő tevékenységet fejtett ki és a mentési művészet alott sérüléseket is szenvedett, 15 frttal jutalmazta meg.

— *A „Közvélemény“* augusztus 9-iki számából vesszük át a következő sorokat: „Genialis“ fiatal úr Tóth fővárosi lap közölt a „Baja“ után egy hírt, mely szerint Baja város vagyonosabb polgárai közül sokan leveleket kaptak azon fenyegetéssel, hogy ha egy bizonyos napra a gymnasium előtt álló „V“ betűvel jelzett

kó alól nem tesznek pénzt, a „spanyol titkos társulat“ által bulgáriai kegyetlenkedéseknak lesznek kitéve. A levelek Cellini álnevvel voltak aláírva. Mint a B-p egy ismerősének írják: a Cellini álnev alatt nem rejtezik más, mint P. S. nevezetű a megye egyik legelőbbelk családjából származott fiatal ember, kinek, ugylátszik, kiváló szabadalma van Bács megyében esavagya, gonfáisan neveltségű „sticklik“-kel foszogatni ismerőseit. Sokan érezték már egy és más ingóságuk tárgyában P. S. ur ismeretségének hátrányát; hanem azért nem tesznek ellene semmit, mert a mód, melyen „sticklikjei“ véghez szokta venni, mulatságosságánál fogva kibékíti az okozott vesztésg által előidézett bér nékedést. A kit P. S. meglátogató, híres ember egész Bács megyében. (Értesülésünk szerint ezuttal P. S.-t gyanu nem terheli.)

— *A bajai casino és kereskedelmi csarnok* ismét érdekes szép irodalmi művekkel gazdagított könyvtárrát. A könyvek tegnap érkeztek meg és az alkalomból az egé z könyvtár újra rendeztetik. A tagok rendelkezésére azonban hihetőleg csak szeptember közepe táján fog bocsátatni.

— *Megszöktt* a bajai kir. bírósgárg börtönéből 3 vizsgálati fogoly, névszerint Gorjanac Ignác bérhégi, Parraghi Sándor duna-szent-györgyi és Stranyóczi Boldizsár felső-szt.-iványi illetőségű lakosok. A három jó madar egy börtönbe volt zárva; csütörtökről péntekre eső éjjel kiáztették az ablakokat, kitépték a rostélyzatot és a kámszót nyílason körülbelül éjjel után 1—2 óra közt kimenekültek. Stranyóczi Boldizsár pénteken d. u. 4 órák orkényi jelentkezett a bíróságnál és a szö kes mikénti megtörténtéről részletes vallomást tett. A másik kettőre nézve a nyomozás folyamataban van. — *Kegyes József arcképfestő*, mind ügyes munkája, mind ez utóbbinak olcsósága folytán nekünk melegen ajánlják Bővöb tudósítást szíveségből Szondy Mátyas kir. albíró ur ad.

— *A bajai polgári lövöldében* 1877. augusztus 5-én történt 870 lövés; — ezek között 2 szög, 7 négyes, 62 bármás, 81 kettős és 67 egyes. Szeget löttek: Eckert István 1, Eckert János 1; négyeseket löttek: Koller Ilgú 3, Eckert István 2, Eckert János 2; bármásokat löttek: Eckert István 15, Koller Ilgú 14, Klekantz János 8, Atanacovics Lázó 7, Pilaszonovics Antal 7, Riegel hadnagy 4, Radány Kálm 3, Eckert János 2, Stern L. 1, Hubert Antal 1.

— *Amerikai foglya.* Amerikában — de másutt is — azon bevett törvényes szokás uralkodik, ha egy vádolttnak nincs védője, kap egyet hivatalos uton. A nagy köztársaságban nemrég egy egyn lopás vádja alatt állott a törvénszék előtt, kinek védője nem volt. — A törvénszék azonnal rendelt mellé egy védőt és az elnök felszólította a védőt, hogy védencével tanácskozás végett néhány percet vonjon vissza. Husz perc múlva a védő ismét megjelent a tárgyalási teremben. „Hol van a vádolt?“ kérdé az elnök. — „A vádolt tiszteletli,“ mondja az ügyvéd. — „Hogy-hogy?“

A »Baja« tárcája.

A GALAMBPOSTA. *)

A leányka
Könyköltve ablakán,
Szívdobogva,
A magasból várva vára.

Jön a telő,
Omlik, úszik, messze-messze;
Folyásának
Nem hallatszik somni nesze.

Szárkén gomolyg,
Ah nem hozza, a mit várnak?
Mészefüldről
Levelkétje a madárnak.

Végre, végre!
Egy fehér pont meg-megcsillan,
A bomalyban
A felbök közt csak úgy ilan.

A két kék szem
Kis bürnököt észrevette,
Vágyva várva
Résen, felhőn úgy követte.

Ragyog, fénylik
Az a kis pont, olyan tiszta!
Fehérséget
Még a hó sem adna vissza.

Postagalamb,
Megszéhvén épen szíven,
A levelet
Végerővel hozza híven.

Sziet-sziet
Kit szárnyalal olyan szépen,
Mert elkésett
Mest először életében.

És már lehült ...
A leányka kis kezére
Melenget foly
Féher tollán piros vére ...

Ott a levelel
Szerelémmel tele szívra,
És a hűség:
Galambverrel róta írta!

Majtényi Flóra.

Jóko meséje.

— Egy majom esetéből. —

Írta: Tauber Robert.

(Folyt.)

Láttatok-e már erdőknek mélyében ezer színben ragyogó paradicsom-madarat? Láttatok-e, hogy minden mozdulatánál ezer és ezer már ismert bájait egy újabb tetézi, hogy a bűmölő szemek-nincs ideje megpihenni? Ilyen paradicsom-madár volt ez ifju az emberek világában, ilyen a századok folyamában csak egyszer feltűnő jelenség azon egyén, ki most a néphez szónokolt.

És miként szónokolt? Lehet-e beszédeknek mondani, minek minden hangja egy gyújtó szikra, mely a legbidegebb szívében is megtöri az egykelvőség jégkérget? Mondható-e emberi szózatnak, minek varázserője e számtalan főből álló tömeget egy érzettel tölti el, hogy a lángoló szemekből bűvös szikra török elő, hogy a hullámzó érzelmeknek szük a kélbelpihégo lakása, hogy a természet előtörő könyűje végik folyik az ifjak rózsapiros arcán, a férfiak napbarnította vonásain és az agok hóféhér szakálán?

És az ifju az állványon tovább szónokolt. Rettenetes dolgokat beszélt el, melyek hallatára az iszonyat érzete felszállt a szívek mélyéből és odasút a meredező vonásokra. „Miként tört rabló csoport a békés

polgárok lakára; miként gyilkolt a szomszéd és e napig barát keze a magy a r családok szentélyében; miként fecesent az unokák vére az ősz nagyapa arcára; miként kiroztatott halálra a család nemtője, a szeretett és szerető any, megköztözött gyermekek láttára, miként csapott fel a pusztító láng éjnek idején a magyarok hajlékából, meggyújtva a szerbek kezét!“

A tömeg ott az ifju körül már nem emberek gyülekezete. Egy kis-zabaldutt tigrissereg vizyorgatta fogait, marcangolta véresre saját testét, görbítte előre karmait, emelte egész vérbőrrelt szeitet és ordított borzúrt a felbök urához.

De az ifju szónok bűvés is: egyet int kezével a tömeg elhallgat, minden szem lázas vágygyal csüng ajkán. És amint tovább szónokol, a vérbővontul szemek ilmet visszanyerik az emberi tekinettség az ordító, állatias hangokat fájdalmas zokogás váltja fel.

Elmesélte, miként bujdoskoltak ezer nyomon közt a váratlanul előtörő gyilkosoktól menekülő magy a r-ok, miként vándorogtatt hideg éjszakában az apa, kietlen erdőkön át, kélbélhez szorítva egyetlen megmentet kincsét — legkisebb gyermekét. És ha az erdei csalit foszlányokra tepte ruháját, ha a lecsúsgó ágak véresre csaposták arcát, ha a kintó éhség dult belsejében — ő csak eskitgatta a merévült karján nyugvó kicsikét, ki folytonosan anyja után siránkozott, kit a zajok elve vetettek a tűzhé. És elbeszélte, miként tért vissza ama rettenetes éjszaka után nem egy anya keresni gyermekét — felkaparta körmeivel az úszokkal borított romokat és keresgél, míg csak rátalált gyermeke csonkított holttestére. És elbeszélte a hajdanok sorsait is, kik sajátkezőleg dőtfék szíveikbe a kést, mivel erőszakos csók lekopta ajkukról a szíves erényt.

A tömeg sir, reszelt, fázik. Az ifju újra megpendítette a hirt kelkükben és újabb-újabb hangokat

*) Matatvány szerzőnk „Ujabb költeményai“-ból.

„Az elnök úr azt mondá nekem, hogy oly tanácsot adjak neki, mely leginkább lehet hasznára és miután védelembe bavalotta nekem, hogy bűnös, azon nézetben voltam, hogy leghelyesebben tennem, ha azt tanácsolnám neki, hogy oljón kereket. Védelem teljesen alávetette magát nézetemnek és tanácsomat azonnal követte.“

— *A Lutrí.* Elzöltt hat évvel S. prágai kereskedő még két nagy ház és egy szépen berendezett kereskedés tulajdonosa volt. Lutrí szívesen élteköztelhet, hogy ma már csak egy lépés választja el a koldusbottól is. Különbösen a kereskedő bukásában nem kis része van „Orlicé” mennyiségű tanár urnak” is. Néhány nap előtt S. egy örökség fejében 2000 forint készpénzt kapott. Ugyanakkor történt az ismeretes smichovi családi dráma. (Egy smichovi orvos neje és 3 kis gyermekét mérgezte meg.) Pómpás alkalmat egy szenvedélyes lutrilibonlank; kitűnő számokat lehet ily esetekből kombinálni. S. egy félévet irt tele a legszébb számokkal és szüetett a lottogyűjtésbe, hogy azokat belerakja. De — oh szerencsétlenség! — a betélt többé el nem fogadták és a számok megtávirását a pénzügyminister betiltotta. S. meglevő győződve, hogy számai kijönnek, nem sokáig habozott, Bécsbe utazik, hol sikerül neki számaít 1100 forintig elhelyezni. A nyeregmény már biztosan tartotta, de képzeltelmét elképzelést, midőn számai közül csak egy 15 frtos extrató jött ki és 1100 tétel és 250 frt utiköttség fejében 15 frtot, fizettek ki neki. Vajon ki-gyógyítja ez eset szenvedélyéből?

— *Rövid hírek.* József főherceg hazsérkezett. — A „Daily Telegraph” című angol lap naponként 242, 215 példányban jelenik meg. — A „Ruszkij Mir” a bpesti népgyűlést liliputiak határozatának írja. — Decey Mór az első magyar, ki a Montblancot olaszországi oldalról jul. 30-án megmészta. — Urchatus tibornok a napokban ülte 50 éves katonai jubileumát. — A polgári házasság Chinában is kezd hólitgatni. — A „Magyar Compass” 5-dik évfolyama megjelent. — A „Vasárnapi Újság” Klapka arcképét közle. — Radecky tábornagy unokája s családjának utolsó tagja Szalabéri Horváth Irma Cson elhunyt. — H. M. Váserhelyen a viláám egyszerre 5 embert ütött agyon a mezőn. — Klapka Szegeden lelkesedve fogadtatott. — Steinmetz tábornok meghalt. — Emlegetik, hogy Ozman paza nem más, mint Bazaine. — Gurko thúnok Trénesén meg a Szepességi is szűlöttjének valija. — Wasa herceg meghalt.

— Egy kellő előismeretekkel bíró tanonc azonnal felvétetik Nánay Lajos könyvnyomdájában.

Apróságok.

* Közönyös lenni nem tudok az emberek iránt. Nagy szeretem, vagy gyűlölöm — vagy ha sem szeretem sem gyűlöltemre nem érdemsek — számon öket.

csalt ki belőle. Elbeszélé, miként jaidult fel e szörnyá gyilkosság hallatára az egész ország, miként kapott minden kéz bszuló fegyver után, Miként gyűlték össze az ország követei, megdondott, biggadt férfiak és elhátárák, hogy ez ontott vér bszult követel, hogy az árulásból keletkező véresó csak megtermékenyíti a szabadság elhíntet magvát, hogy az irtoztos harcban, mely elére kel, minden m a g y a r a r r a g o n d o l j o n, hogy a miért most küzd, az: h a z á j a, s z a b a d s á g a é s b o s z u j a.

Es a tömegben megérez minden ember, hogy ami most élre kel benne, az oly hatalmas valami, minek szikra egy kebel, minek egy szívben nincs helye. Egymás vállára borulva, egymás ajkáról szitták a lélekemelő beszédek. Kik eddig halálos ellenségek voltak, megbékültek, kiket vallási koplát választott el egymástól, felismerték az egy Istent. Minden szívben megfogazott azon gondolat, hogy kik itt jelen vannak, azok m a g y a r o k é s hogy minden magyarnak három nagy eszméért kell ezentúl küzdenie: h a z á é r t, s z a b a d s á g é r t é s b o s z u é r t.

A tömegben kívüli az ifjunak még más két hallgatójú is volt.

A kastély két ablakából, egymást nem látva, két alak tekint le. A lotosvirág itt érdünk melyében megirigyelte volna a leánya arcának fehérségét, öröklő mosolygó pillantás horánusk tetszett volna, ha szemei tisztá fényt pillantuk meg; rjárnak szelid mosolyától megszűndül a mi ellenségünk, a tigris, homlokuk körül három angyal dicséénye lebeg: az ártatlanság, a jószág és a hűség angyalainak dicséénye.

A másik fő férfinék ősz hajtól koszoruzott fejé. Máványba vésett vonások hatályával tekint reánk a szigoru szem, az érc-homlok, a rövidre nyit bajusz alatti ajakpár; az akaraterős szájszeglet tanuskodik róla, hogy mit ez ajkak valaha igérték, he is lön az váltva. Az olajbarna acrszín keleti származásra utal,

* Az a legrosszabb a nőkben, hogy mindig azt akarják, miként az ember nekik adjon igazat.

* Az ostobaság ajánlólevél a szerencse istennő-jéhez.

* A nő szemé csillag, melyben egész világokat fedezhet fel a benne olvasni tudó csillagász.

* Mi a szerelem? Önszeretettünk átvitele egy rajtunk kívül álló lőnyre.

* A nő róza, melynek tövise a — nyelv.

* Ha festő lennék s a rutat allegorice kellene ábrázolnom: szivarzó nőt vagy napernyős férfit festenék.

* A nő a nyelvtanban főnév, az életben a férfira nézve kötszó, önmagára nézve pedig indulatszó és szenvedő ioge.

— *Önökét van az, hogy mi férfiak, a teremtés urai, kik annyira érezzük szellemi felsőbbiségünket a másik nemmel szemben, oly készséggel szenvedünk ezer meg-alázatast egy fitos oroszka kedvéért; oly aggódva burkoljuk máskor darócban járó vedelményünket szép szavak virágai ellen háritól szolgálj; oly örömet hajtjuk meg máskor makacs térdünket, hogy a gyöngéd kacsókból kihullott battiste zsebkendő fölemeljük; oly férfiatlan röpkéséggel ugrunk három-négy árkot át néhány nefejejs szálért, ha történetesen hozzájuk hasonló szempár felelte rajtok tekintetét; oly kiegészítőül törjük fejünket, hogy a divatlapok hasábjait pár érékeny strophálvány gazdagítsuk, ha jutalmunk egy épen semmi fötörésbe nem kerülő édes mosoly az illettó Katinka vagy Bella operajákról? Ha el nem árulnak, megusog a titkot, hőlýezim. Ez csupa diplomatia részünkről; mi jól ismerjük kegyetek felszeg helyzetét, ismerjük a visszás arányt, mely egyrésztől társadalmi állásuk, másrészt tehetségeik s hivatauk közt femáll s ha bókólnak, ez nem egyéb kizámitott állatásnál; feloldottai akarjuk kegyetekkel ama visszás arány, ami felszeg helyet türethetlen, megázoló voltát; gyöngének mutatjuk magunkat, hogy kegyetek örök tudatára ne ébredjenek, — szolgáknak, hogy urak maradjassunk.*

Z. K.

Az első es. ktr. Dunagőzhajózási társulat posta- és személyszállító hajóinak menetrendje.

Bajáról Budapestre: Naponként délután 1/3 órákor, és azonkívül még kedden, csütörtökön. szombaton és vasárnapon reggeli 4 órákor.
Bajáról Mohácsra: naponként esti 8 órákor, és azonkívül hétfőn, és csütörtökön d. u. 3. szerdán és szombaton reggeli 6 órákor.
Bajáról Zimonyba: A reggeli hajók Szekesön nem állanak meg. Hétfőn és csütörtökön d. u. 3 órákor, szerdán és szombaton reggeli 6 órákor.
Bajáról Orsovára: szerdán és szombaton reggeli 6 órákor.

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:
Erdélyi Gyula.

de azt is hirdeti, hogy e férfi életének nagy részét szabadban tölté, kitéve az égjeli esélyeinek.

Es a mint az ifju a népek szónokol, mindkét arc-on híven tükrözdi a váltakozó érzelem. Mintha e két arc tükör volna, oly híven olvashatni belőle a szív minden érzelmét, a lélek minden indulatát. A kis patak tükrében szelid érzellem mutatkozik, a vén tó hűmályos víze szelvéstől körbacsolt hullámként zajong. Amint az ifju ama rettenetes gyilkolás képét tárta fel hallgatónak lelki szemé előtt, amint borzasztó hűsséggel csettelt azon éjnek nyomorát, melyen a szerbek meghorhátak a m a g y a r o k a t, a leánya arcára kiült a rettegés kifejezése, keblében szorongó fájdalom közt ébredt éltre a részvét bánatos indulata — és ennek utja volt, mely a hosszú selyempillanokra a forró könyvesőt hinté.

A néma, de szótlanágában irtoztos düh, mi a férfi arcában rángatja az izmokat, szemében a vad harag lángját szítja, mely haragtól feszülő izmok irtoztos erővel szorongatják a kezében levő lovagostort, míg az forgácsokra töredező vérsere festi a szorongató kezét. — A mint az ifju elbeszéli a nagy nyomort, mely a magyar családokra ama vészes éj után nehezült, a leánya keble hullámzott a zokogásban, míg az öreg ajkait kárvöröző mosoly játszotta körül. — Es a mint végre az ifju a minden m a g y a r s z í v b e n l á n g o l o érzelmet írta le, a leánya arcára bánat fellege nehezült, hasonló ahhoz, mely a részvét angyalát környezi, ha az emberiségre nehezített nagy csapás után megjelenik, a fájdalom könyeit a vizgás cseppjeibe mártott ujjával letörülni.

Az ifju ezalatt oda ért a kastély ablakához; a szelvedező tömeg lidvíryai közt haladt a nagy téren végig. Es amint megáll a leánya előtt, odahajlik a rózsapiros ajkakhoz és szívja azok édes, illatos mézét, mintha biz örökös életet lehetne e gyönyörű ajkavirág kelyhéből szívnia! — A leánya szörnyen nehezelt a vak-

HIRDETÉSEK.

Ház-eladás.

A főúttan lévő 14. számú elzött Dögl-féle ház a hozzátartozó melléképületekkel, nevezetesen két nagy magtárral, mely 5-6 ezer mérő gabonára elégséges, továbbá 800 □ öl nagy kerttel, mely a Szent-Ántal utcára átszolgál, tehát házelyeknek is alkalmas, szabad kézből kedvező feltételek mellett eladó, vagy több évre haszonbérbe kiadó.

Bővebb felvilágosítást ad
Hildenstab Ferenc,
 vaskereskedő.

3909. sz.
 k. i. 1877.

Hirdetmény.

Baja város tanácsa részéről közhírré tétetik, miszerint az utcáknak, téreknek és közlekedési utaknak f. é. szeptember 1-től kezdve nyolcz hónapon át petroleum-lámpákali kivilágítására, folyó hó 16-án d. e. 9 órákor a gazdasági hivatalban, hol a feltételek előlegesen is megtekinthetők, nyilvános árlejtés fog tartatni, melyre a vállalkozni szándékozók 300 frt bálnapénzzel ellátva meghivatnak. — Bánatpénzzel ellátott irásbeli ajánlatok az árlejtés megkezdéseig szintén elfogadtatnak.

Baján, 1877. aug. 11.
Rajcsányi József,
 tanácsnok.

merő ifju tettén! Annyira haragszik, hogy piciny keze megfenyegeti a gonosztevőt, mire ez, hogy jobban megérdemelte a szörnyű büntetést, előbb a piciny kezét csókolja meg, de aztán csupa szorakozottságból ismét az ajkakra téved. És a leánya nagyon, szörnyen elpirult — még inkább akarna haragudni, de aztán csak megdondolja, hogy a szegény ifju alkai biz nagyon megszomjaztak ma a sok beszédben, és engedi, hogy forró szomját a még forróbb csókokkal enyhítse.

Érés kéz nehezül az ifju vállaira. Felriad és hátratekint — aztán könnyű mosoly futja át arcát és tiszta szívből kacagja a leánya piruló ijedségét, mely ijedségre van is elég ok, mert ki öket oly álnokul kileste, nem más, mint az atyus.

— Jó napot kedves apám, — mond kezét az öreg felén yujtva az ifju — bocsánat, hogy nem jöttem előbb, de a kis bűvésznő a bűnös, mert ő csalt magához.

Az öreg arcán semmi nyoma azon örömeük, mely szerettet gyermekei boldogságot látva, más apánál mutatkozik. Szeme kerüli az ifju nyílt tekintetét, sötét daccal néz maga elé.

— Az énnevem Dimitri Dimitrievics — mond végre tompa hangon — nemzetiség néve s e r b vagy gonosz. Gonosz álmon volt imént: egy ifjút láttam a nép között, ez ifju vonásai ismerősök voltak előttem. A tömeg halált ordított az én népemre és a tömeg dühét ép ez ifju szította magasra. — Lehetségesnek tartod-e, M o h á c s y A n d o r, hogy ez ifju jobbját én valaha megszorítsam? Hiszed-e, hogy ez ifju én valaha fiamul fogadom?

(Folytatása következik.)

NANAY LAJOS

KÖNYVNYOMDÁJA

(BAJÁN, BÓDOG-TÉR, SCHEIBNER-féle HÁZ)

elvállal mindennemű

önálló munkák, röpiratok, tablázatok, körlevelek, esketési-, eljegyzési- és névjegyek, váltók és kötelevények, gyászjelentések, falragaszok sat. izlésteljes és a legjutányosabb áron való elkészítését.

Továbbá ajánlja

dusan berendezett raktárát számlák-, szállítólevelek-, községi- és egyéb hivatalos nyomtatványokból, bíróságok, ügyvédek és községek számára.

Vidéki megrendelések a legpontosabban s legjutányosabban eszközöltetnek.

Előfizetéseket elfogad a

Előfizetési díj:

B A J A

elmű közlönyre.

Egész évre	—	—	5 frt	—
Fél évre	—	—	2 „	50 kr.
Negyed évre	—	—	1 „	30 „

Hirdetések a legjutányosabban számíttatnak.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ-FORRÁS

budai, valamint minden bel- és külföldi keserűvizek közül legtartalomdúsabban van elismerve; enye íze miatt pedig különösen ajánlhat, mint legkellemesebb,

leghatásosabb keserűviz, mely hatás előidézésére az egyéb keserűvizeknél szokásos adagoknak csak felét igényli.

Kapható minden gyógytárban fűszerkereskedésben és a forrásüzagatóságnál Budapesten.

Főraktár:

HERZFELD HENRIK úrnál **BAJÁN**.

Szt. Lorenz-Forrás.

Ezen hírhedt sűz. Lithum- és Jodnátriummal, fosfor-nyálgly. tartalmazó vasas savanyúvíz a bécsi és gráci egyetem éltető tekintélyei által bizonyos mértékben elismert.

Ez savanyúvíz rendkívül egyszerűen a nyak lágy részénél, hanem kiváló mértékben a körhízi használatban is kitűntet. A vs. k. bécsi általános köztörvényhatóság által elvállaltatott egy hivatalos elismerő okmány készíttetett, mely szerint ez az éltető mészáros tanácsos forrás, kik az savanyúvizet osztályaikban a betegnek alkalmazzák, kivétel nélkül, mind kedvezően nyilatkoznak a forrás tartalomáról és hatással használhatósága felől. A bécsi és k. vieni körhízi is kiváló díszre jutott ismeret a nevezett forrás hírhedt gyógyértékét, mely valódi specificum vesegyógy. hólyag- és vesebajok ellen, valamint általános gyomorgyógy. és a nyak szorok hólyag bántalmainál.

Leitersdorff tanácsos Dr. Stoll, Schwarzberg horvátországi háziorvos, szintén igen kedvezően nyilatkoztak. Mindezen bizonyítványok és nyilatkozatok, meg mint számos kósmány- és elismerő levelek a vállalat igazgatóságánál mindenkinék megtekintés végett rendelkezésre állnak.

Non seher-Forrás.

E forrás, a Seher-vízhez való nagy hasonlóságánál fogva osztók Seher-nek is nevezzé, igen kellemes itatóital. A gráci egyetem tanácsos Petrus a forrásról mondja, hogy ennek rendszeres használata által a betegségeknek egész serege távol tartatik. E forrás hírhedt mértékben a német Seher, csodabirta hatása is erősök. Mindazon, a legelső tekintélyektől eredő, bizonyítványoktól eltekintve, eznek forrás és gyógyértékének legbiztosabb bizonyítéka ezek rendkívül nagy fogyasztása, valamint ezek rendkívül kedvezőleg a közönség által.

Nefári hamisítók hírhedt mértékben a német Seher-vízhez való nagy hasonlóságánál fogva osztók Seher-nek is nevezzé, igen kellemes itatóital. A gráci egyetem tanácsos Petrus a forrásról mondja, hogy ennek rendszeres használata által a betegségeknek egész serege távol tartatik. E forrás hírhedt mértékben a német Seher, csodabirta hatása is erősök. Mindazon, a legelső tekintélyektől eredő, bizonyítványoktól eltekintve, eznek forrás és gyógyértékének legbiztosabb bizonyítéka ezek rendkívül nagy fogyasztása, valamint ezek rendkívül kedvezőleg a közönség által.

A Szt. Lorenzi forrás-vállalat.

Kizárólagos raktár Magyarhonban:

Radocsay és Bányay-nál Budapesten és Wimer József fiaí nál Pozsonyban.

Árverési hirdetmény.

Paskusz Jakab baracscai lakos csődtömegéhez tartozó holti kelmek és felszerelvényeknek a bírósági leltár szerint csoportokban leendő készpénz melletti eladására határnapul f. évi augusztus hó 19-ik napjának reggeli 8 órája ezennel kitűztetik — ugyan ez alkalomnál szintén e csődtömeghez tartozó 4 hold föld készpénz fizetés mellett 1 évre haszonbérbe fog adatni.

Kelt Baracsán, 1877. július hó 30-án.

Sándor János,
tömeg gondnok.

A cs. k. és magy. k. hit. katonai intézet

Budapesten.

Az in éveti vizsgák letévézésére előkészít, és pedig:

az egyévi önkéntesek vizsgájára — július 1-jétől,
a tartalék- és honvédtisztai vizsgáira november 1-jétől,
a tényleges hadapród vizsgáira — október 1-jétől.
Búknak minden katonai-intézetekre — október 1-jétől.

Kívánatra az intézet látogatói az intézetben lakást és teljes ellátást is nyerhetnek.

Beiratások

Heimerle Ferencz

igazgatóval eszközölhetők Budapesten,
3 korona-utca 16. sz.

A Csüdes-féle magyar s német tannyelvi reáltanodát, gymnasiumot s elemi tanodát magában foglaló

Nevelő- és tanintézet

Sopronban

tizenkettedik évfolyamát f. é. sept. 3-án kezdi meg. Megkeresésre az intézet rajzával ellátott törvényeket készséggel megküldi.

Csüdes J. F. igazgató.

Hirdetmény.

Hajóshoz egy negyedóra járásnyira 200 hold részint kaszáló és szántóföld, kellő gazdasági épületekkel és instructióval együtt bérbe vagy akár örök áron eladó, minden tekintetben terjeszkehető közvetlen szomszédságban, bővebb tudósítást ad személyesen a tulajdonos a helyszínen, levél által pedig Horváth Károly gyógyszerész Kalocsán.